

Reactie wijziging Mijnbouwwet,
Vereniging gasTvrij Terschelling, 16 juli 2015

“Niet langer staat een zo groot mogelijke benutting van delfstoffen voorop maar gaat het om een afgewogen keuze in gebruik van onze ondergrond met een balans tussen veiligheid en de gevolgen voor de omgeving enerzijds en leveringszekerheid en een benutting van de Nederlandse bodemschatten anderzijds”. Zo staat in de Memorie van toelichting op de wijziging van de Mijnbouwwet te lezen.

De vereniging gasTvrij Terschelling strijdt tegen mijnbouwindustrie op en om Terschelling en is verheugd dat in de Mijnbouwwet belangen als van veiligheid en het voorkomen van schade aan gebouwen, infrastructuur en drinkwatervoorziening worden opgenomen. De vereniging plaatst echter kanttekeningen bij de begripsomschrijvingen en inhoud van de Memorie van Toelichting. Ook vraagt de vereniging zich af of regiospecifieke aspecten voldoende zijn geborgd in de bepalingen van deze op nationaal niveau gedefinieerde wetswijziging.

De vereniging vraagt zich af wat er onder de bij de wijziging van artikel 9, toegevoegd lid f, genoemde veiligheid en schade wordt verstaan en hoe zwaar de aspecten ‘schade’ en veiligheid’ worden gewogen ten opzichte van de benutting van bodemschatten. De vraag is welke maatstaf hierbij wordt gehanteerd. En: Is hier sprake van de fysieke veiligheid en schade in verband

met aardbevingen of betreft dit een ruimer begrip?

- Wat betreft Artikel 1, onderdeel B, vierde lid valt volgens de vereniging in het geval van de voorgenomen aardgaswinning op Terschelling ook de bedreiging van de veiligheid vanwege de extreem hoge concentraties CO₂ in het gasveld TEN-2. Het gaat om maar liefst 15% CO₂, een percentage dat nauwelijks in Nederland voorkomt. Dit is dus een regiospecifiek aspect dat in de algemene bepalingen over veiligheid buiten zicht blijft. Bij de exploitatie van het gasveld TEN zou dit CO₂ in de lucht worden afgeblazen (met alle milieu- en gezondheidseffecten van dien) en wordt de CO₂ verwerkt met giftige chemicaliën. Voor een eilandbevolking is aardgasverwerking met deze gevaarlijke stoffen een directe bedreiging voor de veiligheid; niet alleen als fysieke bedreiging van de gezondheid maar ook als economische en emotionele dreiging: hoe kan de veiligheid (en bestaanszekerheid) van een eilandbevolking - en de vele recreanten - gewaarborgd worden en hoe staat het met de evaluatiecapaciteiten in geïsoleerde gebieden als de eilanden.

De vereniging pleit, voortvloeiend uit bovenstaande, om de uitstoot en verwerking van CO₂ uit aardgas als afwijzingscriterium op te nemen in de beoordeling van de vergunning en/of het winningsplan. Een verzoek om dit criterium in de Mijnbouwwet op te nemen is ook schriftelijk ingediend bij de Kamercommissie Energie met de zinsnede: *“Exploitatie van gasvelden wordt uitgesloten indien zij een hoger percentage CO₂ bevatten dan toegestaan in het leidingnet”*. Het recente vonnis dat de Staat der Nederlanden de CO₂-uitstoot

met 25% moet verminderen, bekrachtigt een dergelijk standpunt.

- In artikel 1, onderdeel B, vierde lid (onderdeel f) wordt ook gesproken over schade aan infrastructuur en gebouwen die niet geheel voorkomen kan worden. Maar hoe wordt een situatie gewogen waarin mijnbouwindustrie op voorhand grote schade zal veroorzaken en gebouwen, infrastructurale werken en landschappen hun functie zullen verliezen omdat zij gesloopt worden om mijnbouwactiviteit mogelijk te maken, namelijk door de noodzakelijke aanleg van bredere wegen naar een beoogde boorlocatie. En hoe wordt gewogen wat aanvaardbare schade is en wat niet?

- In artikel 1, onderdelen A, M en N, is sprake van risicobeoordelingen gebruikmakend van bestaande inzichten en onderzoek. De vereniging ziet hier graag een specificatie van hoe oud dit bestaande onderzoek mag zijn. Bijvoorbeeld: Hoe wordt anno 2015 een vergunningaanvraag beoordeeld waarin de aanvrager zich baseert op onderzoeksresultaten uit 1993? Valt dit onder bestaand onderzoek of gaat de Minister uit van recentere inzichten en (wetenschappelijke) kennis bij de toetsing van een winningsaanvraag?

- Voortvloeiend uit artikel 1, onderdeel B, vierde lid krijgt de Minister de bevoegdheid een vergunning te weigeren wegens 'een andere wijze van gebruik dan overeengekomen, zoals het opslaan van stoffen in plaats van winnen daarvan'.

Hoe gaat de wet om met situaties waarin CO2-opslag in

het winningsplan wordt voorgesteld, als gelijktijdig proces gedurende de winning van aardgas? Een experimentele techniek waar weinig bestaand onderzoek van bestaan.

- Op pagina 1 van de Memorie van Toelichting staat dat aanvragen voor opsporings-, winnings- en opslagvergunningen in de nieuwe Mijnbouwwet kunnen worden afgewezen op basis van de Structuurvisies Ondergrond (STRONG).

Voor de Waddeneilanden is hier van belang dat het grondgebied van Terschelling onderdeel vormt van het plangebied van de STRONG, maar dat de aangrenzende Noordzee en de Waddenzee geen onderdeel vormen van dat plangebied en het afwegingskader in de STRONG. De bescherming voor activiteiten in die ondergrond zijn niet in de STRONG opgenomen omdat dit al is geregeld zou zijn in de Ontwerp-Beleidsnota Noordzee 2016-2021 en de Derde Nota Waddenzee.

Omdat de veiligheid van de Waddeneilanden direct beïnvloedt wordt bij mijnbouwactiviteiten, verzoekt de Vereniging ook in de Mijnbouwwet een bepaling op te nemen dat onder hetgeen in de Mijnbouwwet is bepaald voor de Structuurvisies Ondergrond, tevens moet gelden ten aanzien van de Beleidsnota Noordzee 2016-2021 en de Derde Nota Waddenzee. Opnieuw een regiospecifiek aspect.

- Op pagina 2 van de memorie van toelichting staat voorts dat de effecten op milieu gewogen worden in de benodigde omgevingsvergunningen. Er wordt gesteld dat er een "vergunningplicht wordt ingesteld voor milieu-

aspecten van boringen op land”. De vereniging gasTvrij Terschelling pleit ervoor dat de specifieke bepalingen ten aanzien van veiligheid en milieu ook van toepassing te laten zijn bij boringen op zee, in de omgeving van de eilanden.

- Met artikel 1, onderdeel O, eerste lid, wordt de Mijnbouwet gewijzigd zodat in het Mijnbouwbesluit regels gesteld kunnen worden over uitsluiting van gebieden. In Artikel I, onderdeel V van de Memorie van Toelichting staat over gebied dat is aangewezen op grond van de art 10 of 10a van de Natuurbeschermingswet 1998: ”In het algemeen zal niet snel worden besloten om in deze natuurgebieden over te gaan tot opsporing of winning van koolwaterstoffen”. De vereniging bepleit in artikel 1, onderdeel O, specifiek te benoemen dat gebieden vallend onder natuur-, milieu- of landschapsbeschermende maatregelen, zoals de Natuurbeschermingswet 1998, Natura2000-gebieden en Unesco-erfgoed, naast gebieden met essentiële zoetwatervoorraden, uitgesloten worden van verdere opsporing of winning van delfstoffen.

De vereniging gasTvrij Terschelling is voorts benieuwd hoe de aanpassingen van de relevante regelgeving zoals het onder meer genoemde Besluit omgevingsrecht en het ‘Besluit algemene regels milieu mijnbouw’ worden geformuleerd. Daarnaast verzoekt zij ook het al dan niet aanwezige draagvlak voor mijnbouwactiviteiten als criterium op te nemen in de nieuwe bepalingen en daarbij een wegingsfactor te vermelden.

Tot slot is de vereniging van mening dat voortvloeiend

uit artikel 9, eerste lid sub b, e en f, samen met de bepalingen in STRONG, de Natuurbeschermingswet én met alle wijzigingen in het kader van risicobeoordeling, gezondheid, milieu en draagvlak er geen sprake kan zijn van mijnbouwactiviteiten op of rond Terschelling en dat de Minister voldoende instrumenten tot zijn beschikking heeft om de lopende vergunningaanvraag af te wijzen.

Met hartelijke groet,

namens vereniging gasTvrij Terschelling,

Annet van Essen

Secretariaat gasTvrij Terschelling

Dorpsstraat 47

8896 JC Hoorn, Terschelling

Telefoon 06 83 41 28 79

b.g.g. 06 51 29 54 16

info@gastvrijterschelling.nl

